

Vrátkovské listy

Ročník 2011

07 - říjen

na hřišti ve Vrátkově

Vrátkovský groš & Jabkobraní

V sobotu 1. října jsme se sešli u příležitosti letošní oslavy 630. výročí první listinné zmínky o existence naší obce. Současně jsme chtěli vzdát poctu místním pěstitelům tradičního ovoce – jablek. Připravili jsme bohatý program: již od časných ranních hodin se na hřišti ve Vrátkově shromažďovali spříznění účastníci a účinkující. Celkem se svátku naší obce zúčastnilo kolem 500 hostů.

Ve stánkách nabízeli své výpěstky a produkty: Vrátkovští pěstitelé Sady Tismice s.r.o. – rodiny Susova, Budských a Kratochvílova, Sady Limuzy – rodina Balounova, firma Santana s.r.o. pana Zdeňka Sklenáře z Vrátkova, ZD Tismice - rodina Černých z Tismic, Družstvo Bohemia Apple z Tuchoraze, Berry Servis z Břežan II, Břežanská pěstitelská pálenice – všichni s nádhernými jablíčky i lahodnými tekutými jablečnými produkty, Zahradnictví Limuzy-Neil Coombes s krásnými chryzantémami, MAS Pošembeří s medovými pochoutkami, i naše sousedka paní Hanzlová s vynikajícími domácími sýry. Přišli i zástupci sousedících obcí Tismice a Doubravčice, kteří návštěvníky zasvěceně informovali o svých vsích a místním dění. Nechyběla ani perníková srdce, marcipán a turecký med.

Vřelé díky patří sboru Vox Bohemica! Neúnavně, nadšeně a profesionálně zajistili důstojný kulturní, umělecký a společenský formát oslavy. Šermíři ze sdružení Poutníci štěstěny z Milovic a skupina Fraternitas předvedli scénky nevídané a zábavné, bubnovali, slávu vyvolávali a kratochvílemi bavili přítomné obecenstvo.

V potulné čajovně Čajchan se hosté občerstvili lahodnými horkými nápoji, v kovárně pana Leo Pivoňky ze Kšel popatřili umění tradičního řemesla, mohli shlédnout tajemství výroby netradičních šperků paní Magdy Pivoňkové a nechat se ozdobit malováním na vlastní kůži od paní Junkové. K tanci půvabně, rozverně a neodolatelně zvali Anello, hráli Il Fiore.

Návštěvníci donesli k ochutnání jablečné štrúdl, koláče a jiné pochoutky, které hodnotila porota i obecenstvo a vítězové této netradiční soutěže obdrželi hodnotné věcné odměny. Sešlo se téměř 30 vzorků sladkých dobrot.

Svou knihu Já a štrúdl představila sama autorka paní Tejkalová. Divadlo Amatéřů sehrálo vtipnou scénku na téma historie Vrátkova a při této příležitosti jsme obci darovali profesionálně zpracovaný informační panel o významných i zajímavých momentech dějin naší vsi.

Krásné slunečné počasí přilákalo hosty z blízka i z daleka; všichni si našli své způsoby zábavy – děti, mládež i dospělí všech věkových kategorií. Občerstvení jídlem i nápoji všem chutnalo a celá zábava pokračovala až do pozdních nočních hodin zpěvem i tancem. K dobré náladě přispěl i pan Jakub Sklenář otevřením svého hostince.

Výročí obce jsme oslavili důstojně i vesele!

Na památku si mohli návštěvníci vlastnoručně vyrazit originální minci – **Vrátkovský groš**. Jestliže máte zájem získat tuto pamětní minci vyraženou ve stříbře, nabízíme její zakoupení - na objednávku je dodáme zájemcům za přiměřenou cenu.

Pro všechny, kteří se naší oslavy nezúčastnili, přinášíme alespoň stručné povídání o dějinách naší obce, které zpracoval pan Jan Psota ml. ve spolupráci se členy našeho sdružení.

 Nejstarší známky osídlení sahají do pozdní doby kamenné (4.000 let př.n.l.), o čem svědčí nález kamenné sekerky, klínku a sekeromlatů na opracování dřeva uložených v Podlipanském muzeu.

Jméno vsi **Vrátkov** vzniklo pravděpodobně podle osobního jména Vrátek, jenž na tomto místě patrně jako lokátor vysadil v zastoupení majitele osadu a Vrátkův dvůr. Nabízí se i hypotéza vycházející z německého tvaru Vrat-Brad (brod), což může souviset se strategicky významnou polohou vsi nad brodem přes potok Šemberu.

První listinná zmínka o obci pochází z 20. 5. 1381, kdy děkan staroboleslavské kapituly Jakeš se správcem kostela Janem dědičně pronajali Vrátkov (Wratkow) s poplužním dvorem Petrovi a jeho synovi za 30 kop pražských grošů. Kapitula držela Vrátkov vedle dalších roztroušených obcí, dvorů, kostelních patronátů, nadací a podílů až do roku 1420. Během husitských válek si většinu statků a vsí boleslavské kapituly, včetně Vrátkova, svévolně přivlastnil král Zikmund, který sekularizovanou ves ochotně zapsal věrným šlechticům. Jedním z nich byl „slovutný panoše“ **Jan Kačice z Vratkova**, který 6. 11. 1426 přivěsil v Českém Brodě svou pečeť s kačicí (kachnou) na listinu Mikuláše z Lipan. Nedržel Vrátkov dlouho a již v roce 1436 se usadil v Kounicích. Novým držitelem se stal v lednu 1437 **Jan Umrlý z Suché**, jemuž císař Zikmund zapsal Vrátkov společně s tvrzí Chřenice, vsí, poplužními a selskými dvory, 5 dvory v Kralovicích a vesnicemi Nedvězí s Nupaky za 1100 kop grošů. Zápis se vztahoval i na jeho manželku Žofii a nezletilého syna. Po Janovi z Suché držela Vrátkov opět nejspíš královská komora a ta ves zapisovala nižším šlechticům. Vesnici získal v 1. polovině 16. století **Jindřich Škvorecký z Klinštejna**, který Vrátkov připojil ke škvoreckému panství. Nehospodařil dobře a tak 19. 11. 1532 zapsal panství do zemských desek v dluhu 7000 kop grošů svému strýci **Zikmundovi Smiřickému ze Smiřic**. Po požáru na Pražském hradě roku 1541 si nechal Zikmund Smiřický ze Smiřic majetek roku 1543 znovu potvrdit zemskými deskami. Dne 13. 1. 1547 zapsal Ferdinand I. vsi Nedvězí, Nupaky a Vrátkov synům **Jana Güntera**, zakladatele německé rytířské **rodiny Günterů z Moren**. Jan zastával významné královské úřady, z čehož vzkvétalo bohatství jeho rodu. Nicméně roku 1550 si do zemských desek dala vložit Vrátkov k Tuchorazi i **Eliška Svitáčková z Landštejna**. Za tento podvod byla

roku 1558 udána, souzena a uvržena na dva roky do domácího vězení ve svém domě v Praze. Král Ferdinand mezitím na přímlovu vlivných šlechticů Elišce z Landštejna odpustil a roku 1560 ji ponechal jen Tuchoraz, kromě neprávem zapsaných vesnic s Vrátkovem. Ten komorní soud přikl pravoplatně rytířům Günterům z Moren nosícím v erbu i klenotu polovinu mouřenína se šípem v rukou. Zlomovým byl rok 1573, kdy se synové **Václav, Erasim a Jan Günterové z Moren** vzdali majestátu císaře Ferdinanda I. na tvrz Chřenice, pět dvorů v Kralovicích, Nedvězí, Nupaky, Vrátkov a Lhotku. Platy darovali ve prospěch krále Maxmiliána II. Za tento šlechtetný akt Maxmilián bratřím Günterům daroval zápisnou ves Vrátkov v dědičné užívání. Zůstal zde z bratří Václav, který žil patrně na tvrzí, či vladyském statku. Urozený pán Václav Günter z Moren a na Vrátkově zemřel 13. října 1582 bez potomků. Jeho tělo bylo pochováno v tismickém kostele, o čemž svědčí náhrobek z červeného mramoru s rodovým erbem a nápisem. Potom přešla ves na **Bedřicha Ichtryce z Ichtryc**, jehož rod měl v erbu na stříbrno-modrém polceném štítě dva zlaté křížené klíče. Již roku 1583 je majitelkou Marie Ichtrycová z Ichtryc. Tento rod držel do roku 1590 sousední Tismice, až došlo 18. června 1592 i na prodej Vrátkova Bedřichem Ichtrycem za 2200 kop českých grošů se souhlasem císaře Rudolfa II. **záduší a špitálu města Český Brod**. V držení města zůstala ves s poplužním dvorem do 7. 1. 1623, kdy byla královskému městu Český Brod za protihabsburskou činnost zkonfiskována. Královská komora 14. 8. 1623 Vrátkov se vším prodala za odhadní cenu 89 575 míšenských kop a 50 grošů knížeti **Karlu z Liechtensteinu**. Ten jej připojil k panství Plaňany. Za třicetileté války byla vesnice Karla Eusebia z Liechtensteinu celá i s Českým Brodem roku 1639 vypleněna a spálena. Roku 1677 se nacházel ve Vrátkově pustý vypálený dvůr o rozloze 74 kop záhonů. K němu náležela tzv. obecní studnice, zarostlá pole a lesy, pustý ovčín s kapacitou 500 ovčí bahnic. Louky a panskou ohradu užíval dvůr Tuchoraz. Za kněžny **Marie Terezie z Liechtensteinu** se stal Vrátkov roku 1712 opět součástí plaňanského panství, ale asi jen na čtyři roky, než bylo zrušeno a ves byla trvale připojena k panství Kostelec nad Černými lesy. Roku 1843 měl Vrátkov spojený s Tismicemi knížete **Aloise z Liechtensteinu** 30 domů s 243 obyvateli a hostinec. V roce 1850 se po pádu patrimoniální správy stal **samostatnou katastrální i místní obcí, užívající úřední pečeti: „OBEC WRATKOW“ s převráceným naloženým žebříňákem se dvěma koly a ojí**. Samostatnost získal Vrátkov poprvé roku 1925, ale již roku 1960 byl při územně správním členění opět připojen k Tismicím. **Druhou samostatnost získala obec roku 1990, kdy zřídila vlastní obecní úřad.**

V roce 2011 má obec 115 domů a 242 obyvatel.